feldiszitették. Lelkes hangulat jellemezte a mulatságot. Szünóra alatt társasvacsora volt, amelyet a „Tátra"-szálló tulajdonosa **Radó** Ármin a legnagyobb pontossággal szolgált fel. A rendezést a Kereskedelmi Testület kebelében alakult vigalmi bizottság végezte, mig a terem diszitésénél elismerést érdemelnek: **Sándor** József, **Glaser** Hugó és **Kardos** József testületi tagok, kik fáradtságot nem ismerve, arra törekedtek, hogy a hölgyek emlékezetében kellemes benyomást hagyjon hátra az est. A kitünően sikerült mulatság **reggel ért véget.**

* A **varannói katholikus ifjuság** Hlinka András tiszteletére nagyszabásu szinielőadást rendezett a Prága-szállóban, amely után a késő hajnali órákig tartó táncmulatság volt. Szinkerült a „Házi Isten" népszinmü, melynek szerzője:**Urbanka** József A darabnak főszereplői: **Kocun** Istvánné (biróné), **Balogh** Annus (gazdag parasztasszony), **Molnár** Mariska (parasztleány), **Dénes** Lajos (parasztgazda), **Džatkó** Jenő (biró) és **Adamcsik** József (a biró fia). A férfiak közül ugyancsak meg kell dicsérnünk a humoros **Novák** Józsin kivül, **Béres** Edét, **Dzsatkó** Sándort, **Mascsenyik** Gyulát, akik kisebb szerepeikben is jól játszottak. Az estély, illetőleg az előadás főrendezője: **Kocun** István a néppárt elnöke volt.

Szlovák Nemzeti Szinház Košicén.

Csütörtökön, május 18-án 9. bérletben: Weiss **Lesetinský Kovač** opera.

Pénteken, május 19-én: **Gounod Faust-ja.**

Szombaton, május 20-án bérletszünetben: Shakespeare **Romeo és Julia-ja.**

Vasárnap, május 21-én: **Csók** Smetana operája.

Hétfőn, május 22-én: Mascagni **Cavaleria Rusticana** és Leoncavallo **Bajazzo operája.**

Kedden, május 23-án: A **válás** Clem. Danes szinmüve.

Szerdán, május 24-én: **Jakobin** Dvorák operája.

Pénteken, május 26-án: **Shakespeare-től a Velencei kalmár.**

Szombaton, május 27-én: Halévy **Zsidónő-je.**

Mozi-iroda hirei:

* **„Egy filmszinésznő naplója"** cimü vigjátékot mutatja be a Korzó Mozgó f. hó 18. és 19-én, csütörtökön és pénteken esti 7 és 9 órai előadások keretében. Az elejétől végig kedves darab, tökéletes indiskrécióval mutatja, hogyan lett Lya Marából, a kis elárusitó leányból, ünnepelt filmdiva. A darab tartalma a következő: Jack, aki magát kereskedősegédnek mondja, de tulajdonképen Jervis nagy filmgyárosnak fia, ismeretséget köt a kis elárusitó leánnyal, Lya Marával, kinek egyetlen pasiója a mozilátogatás. Egy ilyen alkalommal beálitottak egy moziba, ahol éppen akkor „M. sz. f." (Mindenki szerepelhet filmen) cimü jelszó alatt filmfelvételeket vesznek föl a közönség köréből jelentkezőkkel. A kis Lay kedvet kap és odaáll az operatőr gépe elé és olyan szépen lejti salome táncát, hogy Holm, Jackék filmgyárának vezérigazgatója azonnal szerződteti. A leány most megtudja, hogy Jack, ki másnak adta ki magát, becsapta és bosszuból az Unitas konkurrens filmvállalathoz szegődik. Lya Marából ünnepelt stár lett és régi kedveséről hallani sem akart, mig végre Jack egy ravasz trükkel elrabolja, az elrablást operatőrjével felveszi és csak miután Lya Mara a felvételben saját magára ismer és Jack kezét megkéri, adja fel haragját. Diadalmas pályáját most már, mint a Jervis filmgyár tulajdonosának felesége folytatja.

TURISZTIKA

HARC AZ AGGTELEKI BARLANGÉRT.

A „Krásy Slovenska" cimü lap ez évi II. számában olvassuk, hogy a Cseh Turista Klub memorandumot nyujtott be a kormányhoz aziránt, hogy hasson oda, miszerint az aggteleki csepkőbarlang a határmegállapitó bizottság által a köztársasághoz csatoltassék. Ez egyet jelent azzal, hogy a barlangot nevezett klub akarná kezelésébe venni. Ugyancsak a Szepesi Hirlap május hó 9. számában megjelent egy cikk, mely azt vitatja, hogy a barlang a Késmárkon székelő Kárpátegyesület tulajdona. Ezen igényekkel szemben a barlangot a Budapesten székelő Magyarországi Kárpátegyesület tartja tényleges birtokában, telekkönyvileg bekebelezett szolgalmi joga alapján. Szóval, erős a konkurrencia! A barlang viszonyaival ismerős turistákat a nagy tülekedés hidegen hagyja. A barlang halad a maga predestinált sorsa, a végpusztulás felé. Teljesen közömbös, hogy kinek a birtokában fog elpusztulni. Ahhoz, hogy a barlang európai (már értve a békebeli Európát) niyóra emeltessék, legalább is 3,000.000 Kč befektetésre volna szükség, ezt az összeget pedig sem a csehszlovák, sem a magyar kormány nem lesz hajlandó folyósitani.

* * * *

A Kárpátegyesület kosicei osztálya május 7-én felderitő kirándulást rendezett az Abos és Nagyladna közötti Humeniec oldalában levő cseppkőbarlanghoz. A barlang, mely mintegy 20—25 évvel ezelőtt lett felfedezve, teljesen feledésbe ment. A felfedező csapatnak óriási fáradsággal sikerült a barlangot a Humeniec második sziklafalában megtalálni, s azt be is járta. A barlang nyilása elipszis alaku, másfél méter átmérőjü. Aknaszerüen vezet le 4 méter hosszuságban. Gyakorlatlanabb turisták csak kötél segélyével juthatnak le. A barlang hossza mintegy 50 méter, és igen erős lejtésü. A végén kis tó van, melynek vize 14—16 fok meleg. A barlang hőmérséke 14—16 fok. Valamikor igen szép cseppkövek lehettek a barlangban, de azokat mind kitördelték és elhurcolták. Jelenleg csak hófehér cseppkőfalai nyujtanak látnivalót. Kétségtelen, hogy a barlangnak folytatása van s robbantással uj ágait lehetne feltalálni. A barlanghoz való hozzájárulás igen nehéz és fárasztó. Csak gyakorlott turisták vállalkozhatnak a felkeresésére. Az utirány a következő: Az Abos és Nagyladna közötti 12. sz. őrháztól nyugatra egy szántóföld huzódik az erdőszegélyig. E szántóföld északnyugati sarkában egy táviróoszlop áll. Itt a beszállás. Nyilegyenest északnak haladva a meredek hegyoldalon, rövidesen egy vizmosáshoz érünk, melytől egy alig észrevehető gyalogösvény ágazi ki s vezet egészen a barlanghoz. Az ut második felében már látható a Kétcsucsu szikla, melynek oldalában van a barlang bejárata. Ezt csak akkor pillantjuk meg, amikor már közvetlenül mellette vagyunk. A táviróoszloptól kezdődőleg az utirány melletti fák bevágással vannak megjelölve. A barlangot az őrháztól 40—45 perc alatt érjük el.

Kirándulási meghivó a május hó 21-én, vasárnapon az ötösbányai csoporttal együtt a Porácsi Sárkánybarlangba és Ötösbányára rendezendő nagy társaskirándulásra. Indulás fél 5 órakor vonattal Iglóról Olonóig. Programm: gyalog a Kamenna gerincén a barlang aljáig. A forrásnál másodreggeli. A barlang megtekintéséhez gyertyát kell hozni! Utána a Borizován át Porácsra. Tizórai. A görög katholikus templom megtekintése, Ötösbányára a Kaszinó-kertbe. Ebéd. 15 órakor indulás Márkusfalvára az állomásra. Visszaérkezés: vonattal Márkusfalváról fél 18 órakor. Összgyaloglás: 5 óra. Vezetők: Hajts Béla és Kardos György. A KE bármely osztályának tagjait családostól tisztelettel meghivja, vendégeket is szivesen lát Az iglói osztályelnökség.

A Kárpátegyesület ülése. A Kárpátegyesület választmánya ülést tartott Poprádon dr. Guhr Mihály elnöklete alatt. Az elnökség bejelentette, hogy a bratislavai minisztérium az egyesület alapszabályait jóváhagyta. Elhatározta a választmány, hogy uj egyesületi jelvényt készittett az eddigi mintájára a következő alapszabályszerü felirattal: „Karpatenverein. Gegr. 1873." A vezetőügy kérdésében az egyesület azzal a kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy vagy engedje meg, hogy az egyesületnek is legyenek saját vezetői, vagy pedig bizassék a vezetőügy egy egyesületközi bizottságra. Tudomásul vette a választmány, hogy az elnökség a , kassa-oderbergi vasut végrehajtó-bizottságánál eljárt, hogy az egyesület a tavalyi 50 százalékos tarifakedvezmény terre az évre is megkapja.

A Magyar Siklub a Kis Fátrában levő br. Révay-menedékházának felügyeletét és használati jogát a Kárpátegyesületnek átengedte. A Kárpátegyesület a deményfalvi barlang mellett levő menedékházának használati jogát 10 évre dijtalanul átengedte a Klub Cs. Turistu liptószentmiklósi osztályának. Ugyanilyen módon történt intézkedés a zólyomi osztály Rákóczi-menedékháza tekintetében is. A Sziléziai ház ügyében, melyet tudvalevőleg a határmegállapitó bizottság foglalt le, még döntés nem történt.

Hefty Gy. Andor főtitkár jelentéséből még tudomásul vette a választmány, hogy az egyesület a világ összes földrajzi és turista egyesületeivel csereviszonyban áll és hogy Német-, Angol-, Francia- és Spanyolországból, valamint Amerikából több láda értékes könyv érkezett az egyesület könyvtára számára.

— **Megalakult az ungvári munkások természetbarát egyesülete.** A nyomdászok szakszervezeti helyiségében tartotta meg az ungvári munkásság a Természetbarát Egyesületének közgyülését. A népes gyülés kimondta a megalakulást, intézőbizottságot választott és elhatározta, hogy szervezett agitációt kezd a munkásság között az egyesület érdekében. A Természetbarátok minden ünnepnapon társas kirándulásokat fognak rendezni és nyári programmjukban a természeti szépségekben bővelkedő vidék minden pontja szerepel. A munkásság körében nagy lelkesedéssel fogadták az uj egyesület megalakulásának hirét.

ÜZENETEK.

Turistatársaiuknak. Miután Szlovenszkón magyarnyelvü turistaszaklap nem jelenik meg, a „Kassai Ujság" „Turisztika" cimü rovata van hivatva a hiányt pótolni s e rovat főcélja, figyelemmel kisérni s beszámolni Szlovenszkó turisztikai életéről. Éppen ezért felkérjük az összes szlovenszkói turistaegyesületeket és turistákat, sziveskedjenek ebbeli törekvésünkben támogatni s ugy a turisztikában, mint pedig a turistaegyesületek életében előforduló eseményekről bennünket értesiteni. Mindennemü turisztikai érdekü közleménynek helyt adunk. Ugyancsak készséggel szolgálunk

az ifjuságnak fanatikus hitét a modern piktura győzelmében. És megbámultam ama megacélosodott akaratot, amellyel müvészi hitvallását diadalra akarja juttatni, amely hitvalláshoz a koplalásig hü.

Mily kár ennyi hiábavalóan elpazarolt energiáért!

Vagy ki tudja? Hiábavalóan-e?...

És elhatároztam, hogy önarcképét berámáztatom. (—r.)

A NAGY EMBEREK ÉLETÉBŐL.

Hogyan lett Sienkievicz hazája nagy költőjévé

Sienkievicz fiatal korában utleiró volt, aki fáradhatalanul bujta és beutazta egész Európát és szines utleirásokat irt a lapokba, majd keresztül-kasul utazta Afrikát s ez utjáról gyönyörü novellákat közölt, amik azonban minden kiválóságuk dacára is nem emelték ki irójukat a lengyel irók sorából. Mikor azonban a nyolcvanas években néhány históriai vonatkozásu novellájával rukkolt ki, a kiváló lengyel kritikus, Chmielovski Péter, felismerte benne a nagy tehetséget és azt a nyilatkozatot tette, hogy uj szakmájában Sienkievicz egyike a legkiválóbbaknak, akiknek alig akad párja. 1884-ben jelent meg „Tüzzel-vassal" c. regénye, amelyet csakhamar követtek a „Viharáradat' és „Wolodyjovszki" cimü históriai vonatkozásu regényei. Ezekkel a regényeivel olyan frenetikus hatást váltott ki, hogy egész Lengyelország mint a legnagyobb lengyel nemzeti költőt ünnepelte s ezt a véleményt osztotta a kritika is. És hogy a fáradhatatlan utazóból és kiváló utleiróból kiváló szerkesztő, iró és hazája egyik legnagyobb költője lett, aki szorgalmasan dolgozott és egyre-másra irta jobbnál-jobb regényeit, az tisztára a szerelem müve volt. A költő szerelmes lett és nőül is vette szive választottját, Szetkievicz Máriát, aki azután értette a módját, hogy miként kell az utazás és kalandvágyó férfiut otthonához kötni. Szóval Sienkieviczből csöndes, házias és otthonát szerető ember lett, igazi mintaférj, aki alig akart otthonából távozni, ellenben annál szorgalmasabban tanult és dolgozott, ugy hogy gyors egymásutánban tizenhárom kötet regénye hagyta el a sajtót és jelent meg a könyvpiacon. A költő neje korán halt el és busongó férje vigasztalhatatlanul siratta meg a nőt, akinek mindent köszönhetett. Szándéka volt ezt megirni és felesége emlékét megörökiteni; ám ezt a tervét nem tudta megvalósitani, mert a saigó és soha el nem muló fájdalom megtörte géniuszát és sirbaszállt, mielőtt a felesége emlékének szentelt regényét megirhatta volna.

UJ KÖNYVEK

„Derüs percek."

(Szinpadi tréfák, magánjelenetek, karcolatok. Irta: Horváth Samu. Megjelent Kassán: Jaschkó Géza könyvkereskedő kiadásában.)

Öt szinpadi tréfát tartalmaz a vaskos kötet. Eltérően sok más kabaré darabtól, mindmegannyi egy-egy röviditett, kerekded és tökéletes egészet képező kis vigjáték, amelyek dramaturgiai szempontból is kifogástalanul vannak megszerkesztve. Mindegyiknek érdekes a témája, ügyes, szakavatott a meseszövése. A darabok konstrukciója, felépitése, tartalma, kidolgozása mind teljesen megfelel a drámai követelményeknek. A nyelvezet szép tiszta és könnyed. A cselekmény logikus, sohasem vonatott, gördülékeny, gyorsan pereg és természetes folyásu. A befejezés mindig frappáns és csattanós. Az alakok nem mesterkéltek. Husból-vérből való emberek, akik érzéseikkel, erényeikkel és hibáikkal a mi sorsainkból valók. És ezért ragadja meg minden darab figyelmünket annyira, hogy nem vagyunk képesek a könyvet kezünkből letenni, mig azt végig nem olvastuk.

Horváth Samunak már voltak szinpadi sikerei. Tizenhét évvel ezelőtt, mint helyi szerzőt ünnepelték a pécsi Nemzeti Szinházban, ahol „A kaland" cimü háromfelvonásos vigjátékát nagy sikerrel adták elő. Ezt a vigjátékát nem olvastam, nem ismerem. De a „Derüs percek"-ben megjelent kis szinpadi darabjairól is látom, hogy otthonos a szinpadi technikával és kitünő rutinnal ért a szenirozáshoz. Mind igen alkalmasak a szinielőadásra. Szinte kikivánkoznak a szinpadra. Sőt még nagyobb lehet a hatásuk, mert valamennyiben értékes helyzet komikum van, amely csak ügyes előadás alapján érvényesülhet.

Vegyük egyenként is szemügyre a tréfákat. **„Korcsolyázni ón be jó".** Házastársak, akik igen szeretik egymást, de azért a házasság szük keretein kivül is keresik az élet gyönyöreit. Kölcsönösen gyanakodnak egymásra. Kelepcébe jutnak, abból ügyesen kibujnak, végül szépen megbékülnek. Igen mulatságosan van beállitva az anyós szerepe, mint ama bizonyos harmadik, aki rendszerint kapja az ütlegeket, amikor kettő hajbakap és azokat kiengesztelni akarja.

„A ragaszkodó vendég". Nagyobb koncepcióju munka, amely elég anyagot nyujtana egy egész estét betöltő bohózat megirására. Részvéttel vagyunk a kellemetlen vendég zsarnokoskodásai miatt szenvedő háziasszony iránt. Váratlan fordulatot vesz azonban a darab a házibarát fellépésével. Kiderül az aszszonyka csapodársága. Kacagtató jelenetet idéz elő a házibarát az ő nyugodt és hidegvérüséggel elkövetett viszaélésével. A darab ötletességével és jóizü humorával a modern francia bohózatokra emlékeztet.

„A havi háziur." Elsőrendü, pompás szatira. Százával élnek és járnak közöttünk ezek a közismert figurák, akik a háborus konjunkturát olyan rafinált módon ki tudták aknázni a maguk javára. Igen találva mutatja be az iró ezt a fenhéjázó proccot, akinek mindenkép az a vágya, célja, hogy urnak, igazi urnak, sőt nagyságos urnak tisztelje az egész világ. Meg van hozzá minden kelléke: pénze, butora, háza, még szeretője is. Csak egy hiányzik, amit ő maga is érez, — a müveltség. A tudás, az uri modor, amit pénzen sehogysem lehet megvásárolni. A kontraszt kedvéért élesen van szembeállitva ezzel a parvereuvel a szegénysorsu tanár, aki tudatosan élére állitja a háziur müvetlenségét és a lexikon utján történő kioktatását. Fényesen sikerült darabocska.

„A kis népfelkelőben" gyermekek a szereplők, akik igen jól szeretnék felhasználni azt a rövidke két-három órát, mig a szülők a szinházban vannak, hogy kedvükre jól mulassanak. De a sok készülődésben, rendezésben eltelik az idő és azon veszik észre magukat, hogy még sem játszották ki magukat. Emeli a darab komikumát, hogy azt, gyermekeknek maszkirozva felnőttek adják elő.

„Tévedés". Rövidke, de rendkivül kedves tréfa. Főszereplője egy tüzről pattant, fiatal szép parasztmenyecske, aki egy kis tévedésnek ártatlan, igen bájos áldozata. Népies szólásmódja, fellépése, előadása mind kitünő és mulatságos. Ebben az ötletes, decens, pikáns, de korántsem frivol darabban fényes tanujelét adja a szerző az ő finom megfigyelési képességének és tanuságot tesz arról is, hogy milyen jól ismeri a parasztti nép ideológiáját.

Általában véve mindegyik darab szinpadképes. Ugy hivatásos szinészeknek, mint mükedvelőknek egyaránt igen alkalmasak arra, hogy jó előadás mellett állandó derültségben tarthassák a közönséget.

A szinpadi tréfák közé gondosan vannak beosztva a magánjelenetek és a karcolatok. A monológok valamikor a leghálásabb és legelterjettebb előadási tárgyát képezte a mükedvelőknek. Ma már kevésbé népszerüek. De mint műfajt tekintve, az összesek határozottan jók, figyelemre érdemesek és talpra esett, mesteri a kidolgozásuk. Épugy a szellemes karcolatok, amely a vaskos kötet tartalmát kiegészitik és szépen tarkitják szintén dicséretre méltó egészséges humorral vannak megirva.

Igy áttekintve a könyv tartalmát, nagyon találó a cime. Tényleg derüs perceket szerez minden olvasónak. Horvát Samu az előszóban jelzett célját teljes mértékben elérte. A gond redői elsimulnak homlokunkon, kedélyünk felvidul, elfeletjük a sivár élet sok ezer buját-baját, midőn könyvét elolvassuk. Leköti figyelmünket, ébredjen tartja érdeklő-